

Kitabu cha Danieli - Namba Nne

Kuporomoka

Jeff Pippenger

2023-11-27

Tunashughulikia "mara saba" za Mambo ya Walawi ishirini na sita kama inavyowakilishwa katika kitabu cha Danieli. Tunafanya hivyo kwa sababu mojawapo ya sifa za kinabii za "mara saba" ni kwamba inawakilisha "jiwe la kujikwasia" ambalo wajenzi walilikataa. Ninalieleza jiwe la kujikwasia linalowakilishwa katika Maandiko kuwa ni ukweli unaoweza kuonekana, lakini hauonekani. Kwa wale wanaouona, ni wa thamani, lakini kwa wale wasiouona, si tu kwamba ni kile wanachojikwaa nacho, bali pia ndilo jiwe linalowasaga kuwa unga.

Wakati Kristo alipotaja jiwe ambalo waashi walilikataa, alibainisha kwamba jiwe la pembe lingekuwa "kichwa" cha pembe. Ujumbe wa jiwe lililokataliwa katika Maandiko daima unahusiana na Mungu kuwapitiliza watu wa agano la zamani, huku wakati huohuo Mungu akiingia katika agano na watu ambao hapo awali hawakuwa watu wa Mungu.

Yesu akawaambia, Hamkusoma kamwe katika maandiko, Jiwe walilolikataa wajenzi, hilo limekuwa jiwe kuu la pembeni; jambo hili limetoka kwa Bwana, nalo ni la ajabu machoni petu? Kwa hiyo nawaambia, Ufalme wa Mungu utaondolewa kwenu, na kupewa taifa linalozaa matunda yake. Na yeyote atakayeanguka juu ya jiwe hili atavunjika-vunjika; lakini litakapomwangukia yeyote, litamsaga-saga. Mathayo 21:42-44.

Unabii wa kwanza wa "wakati" ambao William Miller aliongozwa nao na malaika watakatifu ulikuwa "mara saba" za Walawi sura ya ishirini na sita. Uadventista wa Laodikia ulianza mchakato wa kubomoa kweli za msingi ambazo Bwana alikusanya kupitia huduma ya Miller kwa kukataa ugunduzi wa kwanza kabisa wa Miller. Bila shaka, kielelezo chochote cha kinabii cha msingi mtakatifu ni kielelezo cha Kristo, ambaye ni "Jiwe"; hivyo, kukataliwa kwa "mara saba" mwaka 1863 hakukuonyesha tu mwanzo wa mchakato wa kukataa kweli za msingi, bali pia kulimaanisha kukataliwa kwa Kristo. Kama ilivyo kwa ushuhuda wa Kristo kuhusu jiwe lililokataliwa, Petro pia anabainisha kwamba mojawapo ya unabii unaohusishwa na jiwe la msingi ni kwamba hatimaye lingekuwa "jiwe kuu la pembeni".

Kwa hiyo pia imeandikwa katika Maandiko, Tazama, naweka katika Sayuni jiwe kuu la pembeni, teule, lenye thamani; na yeyote amwaminiye hatatahayarika. Basi kwenu ninyi mnaoamini, yeye ni wa thamani; bali kwa wale wasiotii, lile jiwe walilolikataa waashi, hilo limekuwa jiwe kuu la pembeni, na jiwe la kujikwaa, na mwamba wa kwazo, kwa wale wajikwazao kwa lile neno, kwa kuwa hawatii; ambao kwa hayo pia waliwekwa. Bali ninyi ni kizazi kilichochaguliwa, ukuhani wa kifalme, taifa takatifu, watu wa milki ya Mungu; ili mzitangaze sifa za yeye aliyewaita mtoke gizani mkaingie katika nuru yake ya ajabu; ambao zamani hamkuwa taifa, bali sasa ninyi ni watu wa Mungu; mliokuwa hamjapata rehema, bali sasa mmeipata rehema. 1 Petro 2:6-8.

Jiwe la msingi mwanzoni mwa Uadventista linakuwa jiwe kuu la pembeni. Isaya anakubaliana na Kristo na Petro, naye Isaya anatumia jiwe la msingi kuwawakilisha watu wa agano wanaopitwa kando ili kupisha watu wa agano jipya. Katika ushuhuda wake anawakilisha kundi lililofanya agano na mauti, na ambao wamepokea uongo. Uongo wanaoupokea ni ule uongo ambao Paulo anautambua kuwa unaoleta nguvu ya upotevu juu ya wale wanaofanya agano na mauti, kwa sababu hawakupokea upendo wa ile kweli.

Kwa hiyo, sikieni neno la Bwana, enyi watu wenye dharau, mnaotawala watu hawa walioko Yerusalemu. Kwa kuwa mmesema, Tumejanya agano na mauti, na pamoja na kuzimu tumeafikiana; wakati pigo linalofurika litakapopita, halitatufikia; kwa maana tumeufanya uongo kuwa kimbilio letu, na chini ya udanganyifu tumejisitiri. Kwa hiyo Bwana Mungu asema hivi: Tazama, naweka Sayuni jiwe la msingi, jiwe lililolaribiwa, jiwe la pembe lenye thamani, msingi imara; yeye aaminiye hatataharakisha. Tena nitaifanya hukumu kuwa kamba ya kupimia, na haki kuwa timazi; na mvua ya mawe itafagilia mbali kimbilio la uongo, na maji yatafurika maficho. Nao agano lenu na mauti litabatilishwa, na mapatano yenu na kuzimu hayatasimama; wakati pigo linalofurika litakapopita, ndipo mtakanyagwa nalo. Isaya 28:14-18.

Hizo "nyakati saba" zimefichwa chini ya uongo, na Mungu anapowaacha kando watu wake wa agano la awali na anapoingia agano na wale mia arobaini na nne elfu, jiwe ambalo awali lilikuwa jiwe la pembe lililokataliwa litainuliwa liwe "kichwa" cha pembe. Kwa wale wanaoelewa ukweli huu, ni wa thamani, na kwa wale wasiouelewa, jiwe hilo linalokuwa kichwa cha pembe si tu huwasaga, bali kimajazi linakuwa jiwe la kaburi lao.

Katika kitabu cha Danieli, sura ya nane aya ya kumi na tisa, tunauona "mwisho wa mwisho" wa ghadhabu, hivyo ikionyesha kwamba lazima pia kuwe na "mwisho wa kwanza" wa ghadhabu. Kipindi cha wakati kuanzia mwaka 677 Kabla ya Kristo hadi tarehe 22 Oktoba, 1844 kinawakilisha kipindi ambacho patakatifu (na jeshi) vingekanyagwa chini. Lakini upapa ulipaswa kustawi hadi ghadhabu itimizwe, kulingana na Danieli sura ya kumi na moja, aya ya thelathini na sita. Ikiwa mwisho wa ghadhabu wa sura ya nane unawakilisha mwisho wa kipindi cha wakati, basi mwisho wa ghadhabu wa sura ya kumi na moja pia unawakilisha mwisho wa kipindi cha wakati. Hivi ndivyo Biblia inavyofundisha waziwazi, ijapokuwa kweli hii imefichwa kwa uongo na wale walioweka agano na mauti.

Mwisho wa ghadhabu zote mbili unaonyesha mwisho wa kipindi kilekile cha muda, maana zote mbili zilikuwa utimilifu wa laana ileile ya miaka elfu mbili mia tano na ishirini ya kutawanywa, utekwa na utumwa. Ufalme wa kaskazini kwanza ulipata kutawanywa, utekwa na utumwa wa "mara saba," wakati mnamo mwaka 723 KK, mfalme wa Ashuru aliwateka. Ufalme wa kusini ulipata hatima ile ile mnamo mwaka 677 KK. Yeremia anathibitisha ukweli huu.

Israeli ni kondoo aliye tawanyika; simba wamemfukuza: kwanza mfalme wa Ashuru amemla; na mwisho huyu Nebukadneza mfalme wa Babeli amemvunja mifupa yake. Yeremia 50:17.

Yeremia anabainisha hukumu ya hatua kwa hatua. Waashuri waliuangusha ufalme wa kaskazini mwaka 723 KK, kisha wakamchukua Manase hadi Babeli, mji mkuu wao, mwaka 677 KK. Kisha Nebukadneza akamchukua Yehoyakimu, hivyo kuashiria mwanzo wa miaka sabini ya uteka

mwaka 606 KK. Kisha Nebukadneza akamchukua Sedekia na kuharibu Yerusalemu mwaka 586 KK.

Ufalme wa kusini ulikuwa umeonywa kwamba ungepata hatima ile ile kama ufalme wa kaskazini iwapo ungeendelea katika uasi wake. Hukumu ya ufalme wa kaskazini ingetekelezwa juu ya ufalme wa kusini, na ishara ya hukumu hiyo ilikuwa kamba ya kupimia ambayo ingetandazwa juu ya Yuda. Katika ushuhuda wa Isaya, ilikuwa tu "kamba ya kupimia," lakini katika kifungu kinachofuata, "kamba" ni "kamba ya kupimia ya Samaria."

Kwa hiyo, Bwana Mungu wa Israeli asema hivi, Tazama, ninaleta mabaya makubwa juu ya Yerusalemu na Yuda, hata kila mtu atakayesikia habari zake, masikio yake mawili yataita. Nami nitaunyosha juu ya Yerusalemu kamba ya kupimia ya Samaria, na timazi ya nyumba ya Ahabu; nami nitaifuta Yerusalemu kama mtu afutavyo sahani, akiifuta na kuigeuza juu chini. Nami nitaliacha salio la urithi wangu, na kuwatia mikononi mwa adui zao; nawo watakuwa mawindo na nyara kwa adui zao wote; Kwa sababu wametenda yaliyo maovu machoni pangu, na wamenikasirisha, tangu siku ile baba zao walipotoka Misri, hata siku hii ya leo. 2 Wafalme 21:12-15.

Kuna semi mbili za kinabii katika mistari iliyotajwa hivi punde ambazo lazima zitazamwe. Ya kwanza ni kutikisika kwa masikio, na nyingine ni timazi. Katika mistari hii, kamba ya kupimia ya Samaria inatajwa pia pamoja na timazi la nyumba ya Ahabu. Kamba ya kupimia na timazi ni vifaa vya hukumu, vinavyotumika katika mchakato wa ujenzi. Katika mistari hiyo, vinabainisha kwamba hukumu ileile iliyotekelezwa dhidi ya ufalme wa kaskazini, unaowakilishwa kama Samaria na nyumba ya Ahabu, ingeletwa juu ya Yuda na Yerusalemu. Wakati onyo hilo liliwekwa wazi, ufalme wa kaskazini wa Israeli tayari ulikuwa umevamiwa, kushindwa, kuharibiwa, na kuchukuliwa utumwani. Ujumbe wa hukumu ya Mungu husababisha masikio ya wale wanaosikia onyo hilo yatatikisika. Timazi na kutikisika kwa masikio vyote viwili vinatajwa mara tatu kila kimoja katika Maandiko. Kila mara, vinawakilisha ghadhabu ya Mungu dhidi ya watu wake wenyewe.

Bwana akaja, akasimama, akamwita kama mara zile nyingine, Samweli, Samweli. Ndipo Samweli akajibu, Sema; kwa maana mtumishi wako anasikia. Bwana akamwambia Samweli, Tazama, nitatenda jambo katika Israeli, ambalo masikio ya kila mtu atakayelisikia, yote mawili, yataasisimka. Siku hiyo nitatekeleza juu ya Eli mambo yote niliyoyasema kuhusu nyumba yake; nitakapoanza, nitaimaliza pia. 1 Samweli 3:10-12.

Kuangushwa kwa nyumba ya Eli ni unabii ambao ungefanya masikio ya kila anayesikia kuisimka, yote mawili. Kuisimka kwa masikio, katika siku za Samweli, kuliashiria kupitwa na enzi kwa nyumba ya Eli. Utimilifu wa utabiri uliotolewa kwa Samweli ulikuwa kuangushwa kwa nyumba ya Eli na kusimikwa kwa Samweli kuwa nabii. Samweli anawakilisha watu ambao, kama Petro asemavyo, zamani hawakuwa watu wa Mungu, bali sasa ni; kwa kuwa Samweli aliposimikwa kuwa nabii, nyumba ya Eli iliharibiwa. Yereimia pia hutangaza hukumu dhidi ya uongozi wa Yerusalemu inayosababisha masikio kuisimka.

Na useme, Sikieni neno la Bwana, enyi wafalme wa Yuda, na wenyeji wa Yerusalemu; Hivi ndivyo asemavyo Bwana wa majeshi, Mungu wa Israeli: Tazama, nitaleta mabaya juu ya mahali hapa, ambayo kila mtu atakayoyasikia, masikio yake yatatetemeka. Yeremia 19:3.

Marejeo yote matatu kuhusu masikio yanayotita yanahusishwa na watu wa agano ambao wamefanya agano na mauti, na baadaye wanavamiwa, kushindwa, kuharibiwa, kutawanywa, na kupelekwa utumwani. Masikio yanayotita ni ishara ya hukumu ya ghadhabu ya Mungu, na ishara ya hukumu hiyo pia imewakilishwa mara tatu katika Maandiko, kwa neno "timazi." Tayari tumeilisoma katika Wafalme wa Pili na Isaya, lakini kuna rejeo lingine moja la "timazi" katika Maandiko, na katika rejeo hilo neno timazi limetafsiriwa kutoka neno la Kiebrania tofauti na yale marejeo mawili yaliyotangulia.

Na yule malaika aliyesema nami akaja tena, akanituamsha, kama mtu aamushewavyo kutoka usingizini, akaniambia, Unaona nini? Nikasema, Nimetazama, na tazama, kinara cha taa chote cha dhahabu, chenye bakuli juu ya kilele chake, na taa zake saba juu yake, na mirija saba kwa zile taa saba, zilizoko juu yake; na miti miwili ya mizeituni karibu nacho, mmoja upande wa kuume wa lile bakuli, na mwingine upande wa kushoto wake. Basi nikajibu nikamwambia yule malaika aliyesema nami, Hivi ni nini, bwana wangu? Ndipo yule malaika aliyesema nami akajibu akaniambia, Je, hujui vitu hivi ni nini? Nikasema, La, bwana wangu. Ndipo akajibu akaniambia, Hili ndilo neno la Bwana kwa Zerubabel, likisema, Si kwa uwezo, wala si kwa nguvu, bali kwa Roho yangu, asema Bwana wa majeshi. Wewe mlima mkubwa, u nani? Mbele ya Zerubabel utakuwa uwanda; naye ataleta jiwe la kilele kwa vigelegele, wakisema, Neema, neema juu yake. Tena neno la Bwana likanijia, kusema, Mikono ya Zerubabel imeweka msingi wa nyumba hii; mikono yake ndiyo itakayokamilisha; na wewe utajua ya kuwa Bwana wa majeshi amenituma kwenu. Kwa maana ni nani aliyedharau siku ya mambo madogo? Maana hao watafurahi, nao wataiona kamba ya kupimia mkononi mwa Zerubabel, pamoja na wale saba; hao ni macho ya Bwana, yanayopita huku na huko katika dunia yote. Ndipo nikajibu, nikamwambia, Miti ile miwili ya mizeituni iliyo upande wa kuume wa kinara cha taa, na iliyo upande wa kushoto wake, ni nini? Kisha nikajibu tena, nikamwambia, Haya matawi mawili ya mizeituni, ambayo kwa mirija miwili ya dhahabu humimina mafuta ya dhahabu kutoka ndani yao, ni nini? Naye akajibu akaniambia, Je, hujui vitu hivi ni nini? Nikasema, La, bwana wangu. Akasema, Hawa ni waliotiwa mafuta wawili, wasimamao karibu na Bwana wa dunia yote. Zekaria 4:1-14.

Neno lililotafsiriwa kama "plummet" katika Wafalme wa Pili na Isaya ishirini na nane ni "mishqâl" na linamaanisha uzito. Katika vifungu vyote viwili uzito (plummet) ungeongezwa kwenye mstari. Uzito hutumika kwenye mizani, na unawakilisha hukumu. Mstari wenye uzito ni mstari wa hukumu. Mstari wa Samaria ulikuwa kipindi cha "mara saba," yaani miaka elfu mbili mia tano na ishirini. Kipindi hicho hicho cha muda kingewekwa juu ya ufalme wa kusini kama kile kilichokuwa kimeletwa juu ya ufalme wa kaskazini. Mwisho wa kila mstari unatambuliwa katika kitabu cha Danieli kama ama mwisho wa ghadhabu ya mwisho au mwisho wa ghadhabu ya kwanza. Kipindi hicho kinaonyeshwa katika Danieli kama kipindi ambacho Yerusalemu na jeshi wangekanyagwa na zile nguvu mbili za uharibifu za upagani na upapa. Vipindi vyote viwili vingeanza wakati miji yao mikuu husika ilipovamiwa, kutekwa, kuharibiwa, na wananchi wake

kuchukuliwa utumwani.

Lakini katika Zakaria, neno "plummet" limeundwa kwa kuunganisha maneno mawili ya Kiebrania. Neno la kwanza ni "eben", nalo linamaanisha "kujenga", na pia linamaanisha "jiwe".

Linamaanisha "jiwe la ujenzi". Neno hilo kisha linaunganishwa na neno la Kiebrania "bedyl", ambalo linamaanisha "kugawa au kutenganisha". "Plummet" katika Zakaria ni jiwe ambalo hujengewa juu yake na husababisha utengano na mgawanyiko. Mgawanyiko huo uko kati ya makundi mawili ya waabudu; kundi moja linalofurahi wanapona hilo jiwe, hulifanya kuwa jiwe kuu la pembe yao, na hujenga juu yake, na jingine lisiloliona, hulikataa, hujikwaa juu yake, na hatimaye husagwa nalo, ambalo kisha huwa jiwe lao la kaburi. Kundi moja hufanya agano na uzima, lingine agano la mauti.

Katika historia ya Zakaria, Waisraeli wa kale walikuwa wametoka tu Babeli ili kujenga upya na kuirejesha Yerusalemu. Zerubabel aliteuliwa kuwa mtawala, na alipaswa kusimamia kazi hiyo. Aliweka jiwe la msingi mwanzoni mwa kazi, na akaweka jiwe la juu, au jiwe la kilele, mwishoni mwa kazi. Jina Zerubabel linamaanisha "mzao wa Babeli". Unabii wote unahusu siku za mwisho, na jina la Zerubabel ni ishara ya historia ya ujumbe wa malaika wa kwanza wakati jiwe la msingi liliwekwa, na jina lake pia ni ishara ya ujumbe wa malaika wa tatu, wakati jiwe la juu, au jiwe la kilele, linawekwa. Udhihirisho wa kumiminwa kwa Roho Mtakatifu katika harakati ya kwanza au ya pili unawakilishwa na jina la Zerubabel (mzao wa Babeli), kwa kuwa unawakilisha ujumbe unaowaita wazao wa Babeli wa kizazi cha mwisho watoke. Unawakilisha ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane ambacho kilitokea katika harakati ya kwanza, na ambacho kinakaribia kutokea katika harakati ya mwisho ya Kilio Kikuu.

Miti miwili ya mzeituni, matawi mawili ya mizeituni, na wale wawili waliotiwa mafuta wanaowakilisha vyombo ambamo mirija miwili ya dhahabu humimina mafuta:

Waliopakwa mafuta wanaosimama karibu na Bwana wa dunia yote wana nafasi ambayo zamani ilipewa Shetani kama kerubi wa kufunika. Kupitia viumbe watakatifu wanaouzunguka kiti chake cha enzi, Bwana hudumisha mawasiliano ya kudumu na wakaaji wa dunia. Mafuta ya dhahabu yanawakilisha neema ambayo kwayo Mungu huendelea kuzijaza taa za waumini, ili zisififie wala kuzimika. Lau si kwamba mafuta haya matakatiifu humiminwa kutoka mbinguni kupitia ujumbe wa Roho wa Mungu, mawakala wa uovu wangukuwa na udhibiti kamili juu ya wanadamu.

Mungu hatukuzwi tunapokosa kupokea ujumbe anaotutumia. Kwa kufanya hivyo tunakataa mafuta ya dhahabu ambayo angeyamimina ndani ya nafsi zetu ili yawasilishwe kwa wale walioko gizani. Mwito utakapokuja, 'Tazama, bwana arusi anakuja; tokeni kumlaki,' wale ambao hawajapokea mafuta matakatiifu, ambao hawajathamini neema ya Kristo mioyoni mwao, watagundua, kama wale wanawali wapumbavu, kwamba hawako tayari kumlaki Bwana wao. Hawana ndani yao wenyewe uwezo wa kupata yale mafuta, na maisha yao yameharibiwa. Lakini ikiwa Roho Mtakatifu wa Mungu ataombwa, tukisihi, kama alivyofanya Musa, 'Nionyeshe utukufu wako,' upendo wa Mungu utamiminwa mioyoni mwetu. Kupitia mirija ya dhahabu, mafuta ya dhahabu yatawasilishwa kwetu. 'Si kwa nguvu, wala si kwa uwezo, bali kwa Roho yangu, asema Bwana wa majeshi.' Kwa kupokea miale angavu ya Jua la Haki,

watoto wa Mungu hung'aa kama nuru katika ulimwengu. Review and Herald, Julai 20, 1897.

Zekaria alikuwa akiuliza mara kwa mara ni akina nani ile miti miwili ya mizeituni, hivyo akielekeza umakini kwa ishara mbalimbali zinazohusu wale mashahidi wawili. Dada White anatambua miti hiyo miwili ya mizeituni kuwa ndiyo mashahidi wale wawili wa Ufunuo sura ya kumi na moja.

Kuhusu mashahidi wale wawili, nabii anasema zaidi: 'Hizi ndizo miti miwili ya mizeituni, na vinara viwili vya taa vinavyosimama mbele za Mungu wa nchi.' 'Neno lako,' alisema mtunga zaburi, 'ni taa ya miguu yangu, na mwanga wa njia yangu.' Ufunuo 11:4; Zaburi 119:105.

Mashahidi hao wawili wanawakilisha Maandiko ya Agano la Kale na Agano Jipya. Pambano Kuu, 267.

Zekaria alikuwa akitaka kuelewa ni kina nani hawa mashahidi wawili. Katika Mapinduzi ya Ufaransa walikuwa Agano la Kale na Agano Jipya. Waliwakilishwa kama Musa na Eliya ambao waliuawa barabarani na yule mnyama aliyepanda kutoka katika shimo lisilo na mwisho. Wanawakilisha huduma ya Future for America iliyuawa tarehe 18 Julai 2020.

Mwanzoni mwa sura, baada ya Zekaria kuamshwa, wakati mifupa mikavu ya waliokufa inakusanywa pamoja, lakini bado haijahuishwa, Gabrieli anauliza, "Waona nini?" Zekaria anaeleza alichokiona, kisha anauliza, "Hivi ni nini, bwana wangu?" Gabrieli anasisitiza lengo la swali hilo kwa kujibu swali la Zekaria kwa swali. Anamwuliza Zekaria, "Je, hujui hivi ni nini?" Kisha Gabrieli anajibu, "Hili ndilo neno la Bwana kwa Zerubabeli, akisema, Si kwa nguvu, wala si kwa uwezo, bali kwa Roho yangu, asema Bwana wa majeshi."

Neno la Bwana lililomjia Zerubabel lilikuwa hivi: "Si kwa nguvu, wala kwa uwezo, bali kwa Roho yangu. Ni nani wewe, ee mlima mkubwa? Mbele ya Zerubabel utakuwa nchi tambarare; naye ataleta jiwe la kilele chake kwa vigelegele, wakipaza sauti, 'Neema, neema juu yake.'"

Zerubbabel, mtawala, anamwakilisha mjumbe anayeandaa njia mwanzoni na mwishoni mwa historia, ambaye mbele yake mlima huwa kama tambarare. Isaya anabainisha kazi ya mjumbe huyo huyo na kusema kwamba atanyoosha jangwani njia kuu kwa Mungu wetu, na kwamba atasababisha "kila bonde" "kuinuliwa." Pia atasababisha "kila mlima na kilima" "kushushwa," kwa kuwa "mlima mkuu" mbele ya mtawala Zerubbabel "utakuwa tambarare."

Ujumbe wa William Miller kuhusu "nyakati saba" ulipewa kwake na Mungu. Zerubabel anamwakilisha William Miller aliyeweka jiwe la msingi la "nyakati saba," na pia anawakilisha mikono itakayolitoa jiwe la kilele kwa kelele, kwa kilio, Neema, Neema juu yake. Kurudiwa kwa neno "neema" kunawakilisha ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Hizo "kelele" zinawakilisha ujumbe uleule kama ule wa kilio kikuu cha malaika wa tatu, na "kilio" kinawakilisha Kilio cha Usiku wa Manane. Sehemu yote inahusu ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Ni kuhusu wanawali waliokuwa wamelala usingizi wa mauti katika mitaa ya Ufunuo kumi na moja, inayopita kupitia bonde la mifupa mikavu. Ni kuhusu ufufuo wa ile mifupa mikavu, na ni kuhusu nafasi ya kinabii ya "kamba ya kupimia" ambayo wanawali wenye hekima huiona na inayowafanya washangilie.

Kisha Zekaria anasema, “zaidi ya hayo.” Zaidi ya hayo humaanisha kuweka kifungu kinachofuata juu ya kifungu kilichotangulia. Hii ni rejea kwa kanuni ya kinabii ya “mstari juu ya mstari.” Majadiliano yaliyotangulia yalitambua amsho wa usiku wa manane wa watu wa Mungu, unaowakilishwa na Zekaria. Majadiliano yaliyotangulia yalisisitiza mara kwa mara shauku ya watu wa Mungu katika siku za mwisho ya kuelewa ni nani mashahidi wawili wa Ufunuo kumi na moja. Majadiliano yaliyotangulia yalitambua kwamba Zerubabel anawakilisha kazi katika harakati ya kwanza na pia kazi katika harakati ya mwisho. Yalitambua kwamba “mikono” ya Zerubabel (inayowakilisha nguvu za kibinadamu) ilipaswa kuweka jiwe la msingi na jiwe la kilele, lakini kazi ya mikono yake ilikamilishwa, na inakamilishwa tu, kwa nguvu za kimungu za Mfariji.

Mazungumzo yaliyofuata, ambayo yanapaswa kuwekwa juu ya mazungumzo yaliyotangulia, yanabainisha kwamba wakati "mikono ya Zerubabeli" inapokamilisha kazi, ndipo watu wa Mungu katika siku za mwisho "watajua ya kwamba Bwana" "alimtuma" Gabrieli, mleta nuru, "kwa" watu wa Mungu. Watatambua mchakato wa mawasiliano wa mbinguni ambao ni kweli ya kwanza iliyowakilishwa kuhusiana na Ufunuo wa Yesu Kristo. Kukataa ujumbe na kazi ya Zerubabeli ni kukataa ujumbe unaotoka kwa Gabrieli, alioupokea kutoka kwa Kristo, naye Yeye kwa upande wake aliupokea kutoka kwa Baba.

Kisha makundi mawili ya waabudu yanafafanuliwa. Kundi moja “limeidharau siku ya mambo madogo?” Kundi lingine “litafurahi” watakapo “ona timazi mkononi mwa Zerubabel pamoja na hao saba” ambao “ndiyo macho ya Bwana, yarandayo huku na huko katika dunia yote.” Wale wanaodharau siku ya mambo madogo, wanadharau kazi ya kihistoria ya William Miller kama inavyowakilishwa na “timazi.” Wao wanapinganishwa na wale wanaofurahi wanapoona “timazi” mkononi mwa Zerubabel. “Timazi” la Zekaria ni jiwe la ujenzi linaloleta mgawanyiko. Kundi moja hudharau “timazi,” kwa kuwa wanakataa kuona kwamba “timazi” lililo mkononi mwa Zerubabel lipo pamoja na “hao saba.” Neno “saba” lililo pamoja na “timazi,” ndilo lile lile la Kiebrania linalotafsiriwa kama “mara saba” katika Mambo ya Walawi ishirini na sita.

Kisha Zekaria anarudia kusema kwamba alipoamka, hakujua ni nani wale mashahidi wawili. Kwa hiyo anauliza tena, "Miti hii miwili ya mizeituni ni nini?" Anarudia tena, akiuliza, "Hivi ni nini haya matawi mawili ya mizeituni, ambayo kupitia mirija miwili ya dhahabu humimina mafuta ya dhahabu kutoka kwao wenyewe?" Na Gabrieli anasisitiza swali hilo kwa mara nyingine kwa kujibu swali la Zekaria kwa swali, "Je, hujui hivi ni nini?" naye Zekaria akajibu, "La." Kisha Gabrieli akasema, "Hawa ni wale walioitiwa mafuta wawili, wasimamao karibu na Bwana wa dunia yote."

Sura inaanza kwa Gabrieli kumwamsha Zekaria kutoka usingizini. Hivyo Zekaria anawakilisha wanawali wanaoamshwa usiku wa manane, na wanawali hao wanapoamshwa, wanaonyeshwa kuwa na mzigo mzito wa kuelewa kile ambacho mashahidi wawili wa Ufunuo sura ya kumi na moja wanawakilisha. Vitabu vyote vya Biblia hukutana na kuhitimishwa katika kitabu cha Ufunuo. Manabii wote wanaafikiana, kwa maana Mungu si Mungu wa machafuko. Manabii wote wanasema zaidi kuhusu siku za mwisho kuliko siku walizoishi wao wenyewe.

Gabrieli anatumia kanuni ya Alfa na Omega kwa kutambua kwamba Zerubabel ataanza na kukamilisha kazi ya kujenga hekalu. Kazi yake inaonyeshwa kama kuweka jiwe la msingi

mwanzoni na jiwe la kilele mwishoni. Zerubabel anawakilisha harakati za Wamillerite na harakati za Future for America.

Kile ambacho Gabrieli anachowasilisha kwa Zakaria ni kwamba kazi ya Mwito wa Usiku wa Manane, iwe katika harakati za malaika wa kwanza au katika harakati za malaika wa tatu, inatimizwa kwa nguvu ya Roho Mtakatifu.

Wakati walipokuwa wamelala wafu barabarani, ulimwengu ulifurahia juu ya miili yao iliyokufa; lakini walipofufuka, ulimwengu ukaingiwa na hofu nao wakafurahi. Wanafurahi kwa sababu wanaona timazi la zile "mara saba" katika mkono wa Zerubbabel. Timazi ndilo jiwe ambalo hujengewa juu yake, linalotenganisha wenye hekima na wapumbavu.

Zakaria hasemi "saba," anasema, "wale saba." Wanaona miaka elfu mbili na mia tano na ishirini ya kutawanywa. Neno linalotafsiriwa kama "saba" ni neno lile lile linalotafsiriwa kama "mara saba" katika Mambo ya Walawi ishirini na sita, na linawakilisha "laana" ya utumwa iliyowajia falme zote mbili za Israeli, ya kaskazini na ya kusini. Kitabu cha Danieli kinatambulisha "wale saba" kuwa ni ghadhabu ya kwanza na ya mwisho.

Jiwe la msingi lililowekwa na William Miller lilikuwa "mara saba," na jiwe la kilele lililowekwa na harakati ya malaika wa tatu ndilo "mara saba." Wale wanaofurahi wanapona "wale saba" katika uamsho wa Mwito wa Usiku wa Manane wa siku za mwisho, watashuhudia mgawanyiko na utengano wa wale wa thamani na wale wasiofaa. Walio wa thamani watafurahi wanapoingia katika umoja kamili, na walio wasiofaa watagundua kuchelewa kwamba hawana mafuta ambayo yamekuwa yakishuka kupitia mirija miwili ya dhahabu. Kweli inayosababisha furaha kwa kundi moja itakuwa jiwe la kujikwa kwa kundi jingine, ingawa ilikuwa wazi kuonekana kwa wote waliokuwa tayari kuona.

Kama vile "mara saba" ilivyokuwa jaribio mwanzoni mnamo 1856, wakati Uadventista wa Filadelfia ulipobadilika kuwa Uadventista wa Laodikia, vivyo hivyo "mara saba" tena ni jaribio mwishoni, hapo hapo ambapo Uadventista wa Laodikia unapobadilishwa kuwa Uadventista wa Filadelfia. Jaribio la mwanzoni lilishindwa mwaka 1863, kwa kukataa fundisho la kibiblia la "mara saba". Wale watakaoshindwa jaribio mwishoni mwaka 2023, watafanya hivyo kwa kukataa uzoefu unaotakiwa na tiba inayobainishwa na "mara saba" za Mambo ya Walawi ishirini na sita.

Ilikuwa muhimu kubaini kwamba kitabu cha Danieli kinaunga mkono kikamilifu "nyakati saba," kabla hatujaanza kuzingatia ujumbe wa kinabii wa sura sita za kwanza za kitabu cha Danieli, kwa kuwa sura ya nne na ya tano zinahusu "nyakati saba," na zinabainisha mwanzo na mwisho wa pembe mbili za mnyama atokaye nchi katika Ufunuo sura ya kumi na tatu.

Tutaanza kuzingatia sura zile sita za kwanza katika makala ijayo.

Nuru ambayo Danieli alipokea kutoka kwa Mungu ilitolewa hasa kwa siku hizi za mwisho. Maono aliyoyaona kwenye kingo za Mto Ulai na Mto Hiddekel, ile mito mikubwa ya Shinar, sasa yako katika mchakato wa kutimia, na matukio yote yaliyotabiriwa yatatimia hivi karibuni.

Zingatia hali ya taifa la Wayahudi wakati unabii wa Danieli ulipotolewa.

Tuweke muda zaidi katika kujifunza Biblia. Hatulielewi Neno kama inavyopaswa. Kitabu cha Ufunuo kinaanza kwa kutupa agizo la kuelewa mafundisho yaliyomo ndani yake. 'Heri asomaye, na wale waisikiao maneno ya unabii huu,' Mungu atangaza, 'na wayashikao mambo yaliyoandikwa humo; kwa maana wakati umekaribia.' Sisi kama watu tutakapoelewa kitabu hiki kinamaanisha nini kwetu, uamsho mkubwa utaonekana miongoni mwetu. Hatuyaelewi kikamilifu mafunzo kinayofundisha, licha ya agizo tulilopewa la kuichunguza na kuisoma.

"Hapo zamani walimu walitangaza kwamba Danieli na Ufunuo ni vitabu vilivyotiwa muhuri, na watu wakageuka mbali navyo. Pazia la fumbo linaloonekana, ambalo limewazuia wengi kuliondoa, limeondolewa na mkono wa Mungu mwenyewe kutoka katika sehemu hizi za Neno lake. Jina lenyewe 'Ufunuo' linapingana na kauli kwamba ni kitabu kilichotiwa muhuri. 'Ufunuo' maana yake ni kwamba jambo la muhimu linafunuliwa. Kweli za kitabu hiki zimeelekezwa kwa wale wanaoishi katika siku hizi za mwisho. Tunasimama, tukiwa pazia limeondolewa, katika mahali patakatifu pa mambo matakatifu. Hatupaswi kusimama nje. Tunapaswa kuingia, si kwa mawazo ya uzembe na ya kutoheshimu, si kwa hatua za pupa, bali kwa heshima na hofu ya Mungu. Tunakaribia wakati ambapo unabii wa kitabu cha Ufunuo utatimia." Ushuhuda kwa Wahudumu, 113.